

Dokument ten służy wyłącznie do celów dokumentacyjnych i instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego zawartość

► **B** **DYREKTYWA 2002/44/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**
z dnia 25 czerwca 2002 r.

w sprawie minimalnych wymagań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących narażenia pracowników na ryzyko spowodowane czynnikami fizycznymi (wibracji) (szesnasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

(Dz.U. L 177 z 6.7.2002, str. 13)

zmieniona przez:

Dziennik Urzędowy

		nr	strona	data
► <u>M1</u>	Dyrektywa 2007/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 czerwca 2007 r.	L 165	21	27.6.2007
► <u>M2</u>	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1137/2008 z dnia 22 października 2008 r.	L 311	1	21.11.2008

**DYREKTYWA 2002/44/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO
I RADY**

z dnia 25 czerwca 2002 r.

w sprawie minimalnych wymagań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących narażenia pracowników na ryzyko spowodowane czynnikami fizycznymi (wibracji) (szesnasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 137 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji⁽¹⁾, przedłożony po konsultacji z Komitetem Doradczym ds. Bezpieczeństwa, Higieny i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁽²⁾,

po zasięgnięciu opinii Komitetu Regionów,

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu⁽³⁾, w świetle wspólnego tekstu zatwierdzonego przez komitet pojedynczy w dniu 8 kwietnia 2002 r.,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Na podstawie Traktatu Rada może w trybie dyrektywy przyjąć minimalne wymagania wspierania poprawy warunków, w szczególności w środowisku pracy, w celu zagwarantowania lepszego poziomu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników. Takie dyrektywy nie mogą nakładać ograniczeń administracyjnych, finansowych i prawnych, które utrudniłyby tworzenie i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw.
- (2) Komunikat Komisji dotyczący jej programu działania odnoszącego się do wprowadzania w życie Wspólnotowej Karty Socjalnych Praw Podstawowych Pracowników przewiduje wprowadzenie minimalnych wymogów w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących narażenia pracowników na ryzyko spowodowane czynnikami fizycznymi. We wrześniu 1990 r. Parlament Europejski przyjął uchwałę w sprawie tego programu działania⁽⁴⁾, w którym zwraca się do Komisji w szczególności o przygotowanie szczegółowej dyrektywy w sprawie ryzyk, spowodowanych hałasem i wibracjami, a także innymi czynnikami fizycznymi w miejscu pracy.
- (3) Jako pierwszy krok, uznaje się za niezbędne wprowadzenie środków ochrony pracowników przed ryzykami wynikającymi z wibracji, w związku z ich wpływem na zdrowie i bezpieczeństwo pracowników, w szczególności na układ mięśniowy i kostny, zaburzenia nerwowe i naczyniowe. Środki te mają nie tylko zapewnić ochronę zdrowia i bezpieczeństwo indywidualne każdego pracownika, lecz także stworzyć minimalne podstawy ochrony wszystkich pracowników we Wspólnocie w celu uniknięcia możliwych zakłóceń konkurencji.

⁽¹⁾ Dz.U. C 77 z 18.3.1993, str. 12.

Dz.U. C 230 z 19.8.1994, str. 3.

⁽²⁾ Dz.U. C 249 z 13.9.1993, str. 28.

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 20 kwietnia 1994 r. (Dz.U. C 128 z 9.5.1994, str. 146) potwierdzona w dniu 16 września 1999 r. (Dz.U. C 54 z 25.2.2000, str. 75), wspólne stanowisko Rady z dnia 25 czerwca 2001 r. (Dz.U. C 301 z 26.10.2001, str. 1) i decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 23 października 2001 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym). Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 kwietnia 2002 r. i decyzja Rady z dnia 21 maja 2002 r.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 260 z 15.10.1990, str. 167.

▼B

- (4) Niniejsza dyrektywa ustanawia minimalne wymagania, pozostawiając w ten sposób Państwom Członkowskim wybór między utrzymaniem w mocy istniejących a przyjęciem bardziej korzystnych przepisów w zakresie ochrony pracowników, w szczególności ustalających niższe wartości dziennych wartości działania lub dziennej wartości dopuszczalnej narażenia na wibracje. Wprowadzenie w życie niniejszej dyrektywy nie powinno służyć uzasadnieniu regresu w stosunku do sytuacji już istniejącej w każdym Państwie Członkowskim.
- (5) System ochrony przed wibracjami musi ograniczać się do zdefiniowania, w sposób nieobciążony nadmiernymi szczegółami, celów, do jakich się dąży, obowiązujących zasad i podstawowych wartości do stosowania tak, aby umożliwić Państwom Członkowskim jednakowe stosowanie wymagań minimalnych.
- (6) Skuteczniejszemu obniżaniu poziomu narażenia na wibracje sprzyja włączenie środków zapobiegawczych do takiego projektowania stanowisk pracy i miejsc pracy oraz poprzez taki dobór sprzętu, procedur i metod pracy, który przyznaje pierwszeństwo ograniczeniu ryzyka u źródła. W ten sposób przepisy, dotyczące sprzętu i metod, przyczyniają się do ochrony danych pracowników.
- (7) W celu poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, pracodawcy powinni dokonać niezbędnych zmian w świetle postępu technicznego i wiedzy naukowej dotyczącej zagrożeń związanych z narażeniem na wibracje.
- (8) W przypadku transportu morskiego i lotniczego, przy istniejącym stanie techniki nie jest możliwe przestrzeganie w każdych warunkach dopuszczalnych wartości narażenia na wibracje przekazywane na całe ciało; należy zatem przewidzieć możliwość uzasadnionych odstępstw w niektórych przypadkach.
- (9) Ponieważ niniejsza dyrektywa jest dyrektywą szczegółową w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy Rady 89/391/EWG z dnia 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy ⁽¹⁾, dyrektywę tę, bez uszczerbku dla bardziej rygorystycznych i/lub szczegółowych przepisów niniejszej dyrektywy, stosuje się w zakresie narażenia pracowników na wibracje.
- (10) Niniejsza dyrektywa stanowi praktyczny krok w kierunku tworzenia społecznego wymiaru rynku wewnętrznego.
- (11) Środki, niezbędne dla wykonania niniejszej dyrektywy powinny być przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r., ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ⁽²⁾,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

SEKCJA I

PRZEPISY OGÓLNE

*Artykuł 1***Cel i zakres**

1. Niniejsza dyrektywa, będąca szesnastą dyrektywą szczegółową w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG, ustanawia mini-

⁽¹⁾ Dz.U. L 183 z 29.6.1989, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23.

▼B

malne wymagania w zakresie ochrony pracowników przed zagrożeniem zdrowia i bezpieczeństwa wynikającym lub mogącym wynikać z narażenia na wibracje mechaniczne.

2. Wymagania niniejszej dyrektywy stosuje się do działań, w których pracownicy są lub mogą być narażeni na ryzyko związane z wibracjami mechanicznymi podczas swojej pracy.

3. Dyrektywę 89/391/EWG stosuje się w całości do całego obszaru określonego w ust. 1, bez uszczerbku dla bardziej rygorystycznych i/lub szczegółowych przepisów niniejszej dyrektywy.

*Artykuł 2***Definicje**

Do celów niniejszej dyrektywy, następujące określenia otrzymują następujące znaczenie:

- a) „wibracje przekazywane na kończyny górne”: drgania mechaniczne, które przeniesione na układ dłoń-ramię człowieka, powodują zagrożenie zdrowia i bezpieczeństwa pracownika, w szczególności zagrożenie zaburzeniami układu naczyniowego, kostnego lub stawowego, nerwowego lub mięśniowego;
- b) „wibracje przekazywane na całe ciało”: drgania mechaniczne, które przeniesione na całe ciało, powodują zagrożenie zdrowia i bezpieczeństwa pracownika, w szczególności schorzenia dolnego odcinka kręgosłupa i urazy kręgosłupa.

*Artykuł 3***Dopuszczalne wartości narażenia i wartości działania**

1. Dla wibracji przekazywanych na kończyny górne:

- a) dzienną wartość dopuszczalną narażenia, ujednoczoną dla ośmiogodzinnego okresu odniesienia, ustala się na 5 m/s^2 ;
- b) dzienną wartość działania narażenia, ujednoczoną dla ośmiogodzinnego okresu odniesienia, ustala się na $2,5 \text{ m/s}^2$.

Oceny lub pomiaru narażenia pracowników na wibracje przekazywane na kończyny górne dokonuje się na podstawie przepisów pkt 1 część A załącznika.

2. Dla wibracji przekazywanych na całe ciało:

- a) dzienną wartość dopuszczalną narażenia, ujednoczoną dla ośmiogodzinnego okresu odniesienia, ustala się na $1,15 \text{ m/s}^2$ lub według uznania danego Państwa Członkowskiego, jako wartość dawki wibracji $21 \text{ m/s}^{1,75}$;
- b) dzienną wartość działania narażenia, ujednoczoną dla ośmiogodzinnego okresu odniesienia, ustala się na $0,5 \text{ m/s}^2$ lub, według uznania odnośnego Państwa Członkowskiego, jako wartość dawki wibracji $9,1 \text{ m/s}^{1,75}$.

Oceny lub pomiaru narażenia pracowników na wibracje przekazywane na całe ciało dokonuje się na podstawie przepisów pkt 1 część B załącznika.

SEKCJA II

OBOWIĄZKI PRACODAWCÓW

*Artykuł 4***Ustalenie i ocena stopnia zagrożenia**

1. Wypełniając obowiązki ustanowione w art. 6 ust. 3 i art. 9 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG, pracodawca ocenia i, w razie potrzeby, dokonuje pomiaru poziomu wibracji mechanicznych, na jakie narażeni są pracownicy. Pomiaru dokonuje się zgodnie z pkt 2 część A, albo odpowiednio pkt 2 część B załącznika do niniejszej dyrektywy.
2. Dopuszcza się ocenę poziomu narażenia na wibracje mechaniczne poprzez obserwację konkretnych sposobów wykonywania pracy i odniesienie do istotnych informacji dotyczących przypuszczalnej wartości wibracji, odpowiadającej sprzętowi lub rodzajom sprzętu stosowanego w danych warunkach użycia, łącznie z informacją pochodzącą od producenta sprzętu. Takie działanie należy odróżniać od pomiaru, który wymaga zastosowania konkretnej aparatury i odpowiedniej metodologii.
3. Ocenę i pomiary, określone w ust. 1, planują i realizują w odpowiednich przedziałach czasowych właściwe służby, uwzględniając w szczególności przepisy art. 7 dyrektywy 89/391/EWG dotyczące niezbędnych właściwych służb lub osób. Dane, uzyskane z oceny i/lub pomiaru poziomu narażenia na wibracje mechaniczne, przechowuje się w odpowiedniej postaci, umożliwiającej odwołanie się do nich na późniejszym etapie.
4. Na podstawie art. 6 ust. 3 dyrektywy 89/391/EWG, dokonując oceny ryzyka pracodawca jest obowiązany zwrócić szczególną uwagę na:
 - a) poziom, rodzaj i czas trwania narażenia, łącznie z każdym przypadkiem narażenia na sporadyczne wibracje lub powtarzające się wstrząsy;
 - b) wartości dopuszczalne narażenia i wartości działania narażenia ustanowione w art. 3 niniejszej dyrektywy;
 - c) skutki dla zdrowia i bezpieczeństwa pracowników narażonych w szczególnym stopniu;
 - d) wszelkie pośrednie skutki dla bezpieczeństwa pracownika, wynikające z interakcji wibracji mechanicznych i miejsca pracy lub innych sprzętu roboczego;
 - e) informacje przedstawione przez producentów sprzętu roboczego zgodnie z odpowiednimi dyrektywami wspólnotowymi;
 - f) istnienie sprzętu zastępczego, zaprojektowanego tak, aby ograniczać poziomy narażenia na wibracje mechaniczne;
 - g) przedłużenie okresu narażenia na wibracje przekazywane na całe ciało poza normalne godziny pracy na odpowiedzialność pracodawcy;
 - h) szczególne warunki pracy, takie jak niskie temperatury;
 - i) odpowiednie informacje uzyskane z kontroli medycznej, w tym, w miarę możliwości informacje opublikowane.
5. Pracodawca podlega ocenie zagrożenia zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. a) dyrektywy 89/391/EWG i określa środki, których podjęcie jest niezbędne zgodnie z art. 5 i 6 niniejszej dyrektywy. Ocena zagrożenia musi być zapisana na odpowiednim nośniku, zgodnie z prawem krajowym i praktyką; może zawierać sporządzone przez pracodawcę uzasadnienie, stwierdzające, że z uwagi na charakter i zakres zagrożeń związanych z wibracjami mechanicznymi dalsza szczegółowa ocena

▼ B

zagrożenia jest zbędna. Ocenę zagrożenia należy systematycznie aktualizować, w szczególności jeśli nastąpiły istotne zmiany, które mogły spowodować, że ocena stała się nieaktualna lub jeśli wyniki kontroli medycznej wykażą konieczność aktualizacji.

*Artykuł 5***Przepisy mające na celu unikanie lub zmniejszanie zagrożenia**

1. Uwzględniając postęp techniczny i dostępność środków kontroli zagrożeń w miejscu jego powstawania, należy eliminować u źródła zagrożenia wynikające z narażenia na wibracje mechaniczne lub ograniczać je do minimum.

Ograniczanie takich zagrożeń opiera się na ogólnych zasadach zapobiegania, określonych w art. 6 ust. 2 dyrektywy 89/391/EWG.

2. Na podstawie oceny zagrożenia, określonej w art. 4, po przekroczeniu wartości działania narażenia, ustanowionych w art. 3 ust. 1 lit. b) i ust. 2 lit. b), pracodawca przyjmuje i wprowadza w życie program środków technicznych i/lub organizacyjnych, zmierzających do ograniczenia do minimum narażenia na wibracje mechaniczne i towarzyszących mu zagrożeń, uwzględniając w szczególności:

- a) inne metody pracy, związane z mniejszym narażeniem na wibracje mechaniczne;
- b) dobór właściwego sprzętu roboczego, właściwie zaprojektowanego pod względem ergonomicznym, które, uwzględniając rodzaj przewidzianej do wykonania pracy, powodują możliwie najmniej wibracji;
- c) zapewnienie dodatkowego sprzętu ograniczającego ryzyko urazów spowodowanych przez wibracje, takich jak siedzenia skutecznie ograniczające wibracje przekazywane na całe ciało i uchwyty, ograniczające wibracje przekazywane na układ kończyn górnych;
- d) właściwe programy konserwacji sprzętu roboczego, miejsca pracy i systemów miejsc pracy;
- e) projekt i układ miejsc pracy i stanowisk pracy;
- f) dostateczna informacja i szkolenie pracowników w zakresie poprawnego i bezpiecznego używania sprzętu roboczego, w celu ograniczenia do minimum stopnia ich narażenia na wibracje mechaniczne;
- g) ograniczanie czasu trwania i intensywności narażenia;
- h) odpowiednie harmonogramy pracy z odpowiednimi przerwami na odpoczynek;
- i) zapewnienie odzieży chroniącej narażonych pracowników przed zimnem i wilgocią.

3. Stopień narażenia pracowników nie może w żadnym przypadku przekraczać dopuszczalnej wartości narażenia. Jeśli pomimo środków, jakie pracodawca przyjął w celu spełnienia niniejszej dyrektywy, dochodzi do przekroczenia wartości dopuszczalnej narażenia, pracodawca niezwłocznie podejmuje działania w celu zmniejszenia narażenia poniżej wartości dopuszczalnej narażenia. Pracodawca ustala przyczyny przekroczenia wartości dopuszczalnej narażenia i odpowiednio zmienia środki ochronne i zapobiegawcze w celu zapobieżenia ponownemu przekroczeniu.

4. Na podstawie art. 15 dyrektywy 89/391/EWG, pracodawca dostosowuje środki, określone w niniejszym artykule, do potrzeb szczególnie narażonych pracowników.

▼B*Artykuł 6***Informowanie i szkolenie pracowników**

Bez uszczerbku dla art. 10 i 12 dyrektywy 89/391/EWG, pracodawca zapewnia pracownikom, narażonym przy wykonywaniu pracy na zagrożenia wynikające z wibracji mechanicznych i/lub ich przedstawicielom, informacje i szkolenie w zakresie odnoszącym się do wyniku oceny zagrożenia, przewidzianego w art. 4 ust. 1 niniejszej dyrektywy, w szczególności:

- a) środków, jakie podjęto w celu wprowadzenia w życie niniejszej dyrektywy w celu usunięcia lub ograniczenia do minimum zagrożeń, wynikających z wibracji mechanicznych;
- b) wartości dopuszczalnych narażenia i wartości działania narażenia;
- c) wyników ocen i pomiarów wibracji mechanicznych, przeprowadzonych zgodnie z art. 4 niniejszej dyrektywy oraz obrażeń, jakie mogą powstać wskutek używania danego sprzętu roboczego;
- d) dlaczego i jak wykrywać i zgłaszać oznaki obrażeń;
- e) okoliczności, uprawniające pracowników do kontroli medycznej;
- f) bezpieczne sposoby wykonywania pracy ograniczające do minimum narażenie na wibracje mechaniczne.

*Artykuł 7***Konsultacje i uczestnictwo pracowników**

Konsultacje i uczestnictwo pracowników i/lub ich przedstawicieli odbywają się, zgodnie z art. 11 dyrektywy 89/391/EWG, w zakresie objętym niniejszą dyrektywą.

SEKCJA III

PRZEPISY RÓŻNE*Artykuł 8***Kontrola warunków zdrowotnych**

1. Bez uszczerbku dla przepisów art. 14 dyrektywy 89/391/EWG, Państwa Członkowskie wprowadzają przepisy zapewniające odpowiednią kontrolę warunków zdrowotnych pracowników w związku z wynikami oceny zagrożenia, przewidzianymi w art. 4 ust. 1 niniejszej dyrektywy, w przypadku gdy ocena taka wskazuje na istnienie zagrożenia zdrowia pracowników. Przepisy te, w tym wyszczególnione wymagania w zakresie dokumentacji dotyczącej zdrowia i jej dostępności, wprowadza się zgodnie z prawem krajowym i/lub praktyką.

Kontrola warunków zdrowotnych, której wyniki uwzględnia się przy stosowaniu środków zapobiegawczych w konkretnym miejscu pracy, ma na celu zapobieganie i szybkie diagnozowanie zaburzeń, związanych z narażeniem na wibracje mechaniczne. Kontrolę przeprowadza się w przypadku gdy:

- pracownicy są narażeni na wibracje w taki sposób, że można ustalić związek między narażeniem a możliwym do zidentyfikowania schorzeniem lub szkodliwym skutkiem dla zdrowia,
- istnieje prawdopodobieństwo, że takie schorzenie lub skutki występują w konkretnych warunkach pracy pracownika, oraz
- istnieją wypróbowane techniki wykrywania schorzenia lub szkodliwych skutków dla zdrowia.

▼B

W każdym przypadku, pracownikom narażonym na działanie mechanicznej wibracji przekraczającej wartości określone w art. 3 ust. 1 lit. b) i ust. 2 lit. b) przysługuje odpowiednia kontrola warunków zdrowotnych.

2. Państwa Członkowskie stwarzają warunki w celu zapewnienia sporządzania i aktualizacji indywidualnej dokumentacji dotyczącej zdrowia każdemu pracownikowi, który poddał się kontroli warunków zdrowotnych zgodnie z ust. 1. Dokumentacja dotycząca zdrowia zawiera podsumowanie wyników przeprowadzonej kontroli warunków zdrowotnych. Prowadzi się je w odpowiedniej formie, umożliwiającej późniejszą konsultację się do nich, z uwzględnieniem obowiązku poufności.

Kopie odpowiedniej dokumentacji dotyczącej zdrowia przekazuje się właściwym władzom na żądanie. Poszczególnym pracownikom udostępnia się na żądanie dokumentację dotyczącą zdrowia dotyczącą ich osobiście.

3. W przypadku gdy w wyniku kontroli warunków zdrowotnych pracownika wykryto możliwe do zidentyfikowania schorzenie lub szkodliwy skutek dla zdrowia, które lekarz lub specjalista w dziedzinie ochrony zdrowia pracowników uzna za skutek narażenia na wibracje mechaniczne przy pracy:

- a) lekarz lub inna osoba o odpowiednich kwalifikacjach zawiadamia pracownika o wynikach, które dotyczą go osobiście. Pracownikowi udziela się w szczególności informacji i porad dotyczących kontroli warunków zdrowotnych, jakiej powinien się poddać po ustaniu narażenia na wibracje;
- b) zawiadamia się pracodawcę o istotnych wynikach kontroli warunków zdrowotnych, z uwzględnieniem obowiązku dochowania tajemnicy lekarskiej;
- c) pracodawca:
 - dokonuje analizy oceny zagrożenia, przeprowadzonej na podstawie art. 4,
 - dokonuje analizy środków podjętych w celu eliminacji lub zmniejszenia zagrożenia zgodnie z art. 5,
 - wprowadzając w życie środki niezbędne w celu wyeliminowania lub zmniejszenia zagrożenia, zgodnie z art. 5, uwzględnia poradę specjalisty w zakresie ochrony zdrowia pracowników, albo innej osoby o odpowiednich kwalifikacjach, albo właściwych władz, w tym możliwość przeniesienia pracownika do innej pracy, gdzie nie występuje zagrożenie dalszym narażeniem, oraz
 - zapewnia kontynuowanie kontroli warunków zdrowotnych i przegląd stanu zdrowia innych pracowników, którzy byli i są narażeni w podobnym stopniu. W takich przypadkach właściwy lekarz lub specjalista w dziedzinie ochrony zdrowia pracowników, albo właściwe władze, mogą wnioskować o poddanie narażonych pracowników badaniom lekarskim.

*Artykuł 9***Okresy przejściowe**

W odniesieniu do wypełnienia zobowiązań określonych w art. 5 ust. 3, Państwa Członkowskie, po przeprowadzeniu dwustronnych konsultacji w przemyśle zgodnie z prawem krajowym lub praktyką, mają prawo skorzystać z maksymalnego okresu przejściowego wynoszącego pięć lat począwszy od dnia 6 lipca 2005 r. w przypadku gdy stosuje się sprzęt roboczy, który został przekazany pracownikom przed dniem 6 lipca 2007 r. i które nie pozwalają na przestrzeganie dopuszczalnych wartości narażenia, z uwzględnieniem najnowszych osiągnięć postępu technicznego i/lub przyjętych środków organizacyjnych. W odniesieniu do

▼B

sprzętu stosowanego w sektorach rolnictwa i leśnictwa, Państwom Członkowskim przysługuje prawo do przedłużenia maksymalnego okresu przejściowego o nie więcej niż cztery lata.

*Artykuł 10***Odstępstwa**

1. Zgodnie z ogólnymi zasadami ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników, Państwa Członkowskie mogą, w przypadku transportu morskiego i lotniczego, odstąpić od stosowania art. 5 ust. 3 w należycie uzasadnionych przypadkach w odniesieniu do wibracji przekazywanych na całe ciało, w przypadku gdy, wobec istniejącego stanu techniki i szczególnych cech miejsc pracy, przestrzeganie wartości dopuszczalnej narażenia nie jest możliwe pomimo przyjętych środków technicznych i/lub organizacyjnych.

2. W przypadku gdy narażenie pracownika na mechaniczne wibracje utrzymuje się zazwyczaj poniżej wartości działania narażenia, określonych w art. 3 ust. 1 lit. b) i ust. 2 lit. b), lecz podlega okresowo znacznym wahaniom i może sporadycznie przekraczać dopuszczalną wartość narażenia, Państwa Członkowskie mogą także udzielić odstępstwa od art. 5 ust. 3. Jednakże wartość narażenia wyrażona średnią dla okresu 40 godzin nie może być wyższa niż wartość dopuszczalna narażenia i należy wykazać, że zagrożenia wynikające z modelu narażenia przy wykonywaniu pracy są niższe niż narażenia przy wartości dopuszczalnej narażenia.

3. Państwo Członkowskie udziela odstępstw, określonych w ust. 1 i 2, po przeprowadzeniu dwustronnych konsultacji z przedstawicielami pracodawców i pracowników zgodnie z krajowym prawem i praktyką. Takie odstępstwa muszą zawierać warunki gwarantujące, przy uwzględnieniu szczególnych okoliczności, ograniczenie do minimum wynikających z nich zagrożeń i poddanie danych pracowników rozszerzonej kontroli warunków zdrowotnych. Takie odstępstwa zostaną przejrane, co cztery lata i unieważnione niezwłocznie po ustaniu uzasadniających je okoliczności.

4. Państwo Członkowskie przesyła do Komisji, co cztery lata, wykaz odstępstw, określonych w ust. 1 i 2, ze szczegółowym wskazaniem przyczyn i okoliczności, ze względu na które udzielono odstępstwa.

▼M2*Artykuł 11***Zmiany techniczne**

Komisja przyjmuje zmiany o charakterze czysto technicznym do załącznika do niniejszej dyrektywy w zależności od:

- a) przyjęcia dyrektyw w dziedzinie technicznej harmonizacji i normalizacji w odniesieniu do projektowania, budowy, wytwarzania lub konstrukcji sprzętu roboczego i/lub miejsc pracy;
- b) postępu technicznego, zmian w najbardziej odpowiednich zharmonizowanych europejskich normach lub specyfikacjach i najnowszego stanu wiedzy w dziedzinie wibracji mechanicznych.

Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 12 ust. 2. Ze względu na szczególnie pilną potrzebę Komisja może zastosować tryb pilny, o którym mowa w art. 12 ust. 3.

▼ M2*Artykuł 12***Procedura komitetu**

1. Komisja jest wspierana przez komitet, o którym mowa w art. 17 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG..
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5a ust. 1-4 oraz art. 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5a ust. 1, 2, 4 i 6 oraz art. 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8.

▼ B

SEKCJA IV

PRZEPISY KOŃCOWE**▼ M1****▼ B***Artykuł 14***Transpozycja**

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 6 lipca 2005 r. Państwa Członkowskie niezwłocznie powiadomią o tym Komisję i dołączą także wykaz szczegółowych powodów, dla których przyjęły rozwiązania przejściowe, zgodnie z art. 9.

Wspomniane środki powinny zawierać odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie to powinno towarzyszyć ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie powiadamią Komisję o przyjętych lub przewidzianych do przyjęcia przepisach prawa krajowego w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą.

*Artykuł 15***Wejście w życie**

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

*Artykuł 16***Adresaci**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

ZAŁĄCZNIK

A. WIBRACJE PRZEKAZYWANE NA KOŃCZYNY GÓRNE

1. Ocena narażenia

Podstawą oceny poziomu narażenia na wibracje przekazywane na kończyny górne jest obliczenie dziennej wartości narażenia, znormalizowanej dla ośmiogodzinnego okresu odniesienia $A(8)$, wyrażonej jako pierwiastek kwadratowy sumy kwadratów (rms) (łącznie wartości) wartości przyspieszenia ważonych częstotliwością, ustalonych na ortogonalnych osiach a_{hwX} , a_{hwY} , a_{hwZ} , określonych w rozdziałach 4 i 5 i załącznika A do normy ISO 5349-1(2001).

Dopuszcza się dokonanie oceny poziomu narażenia na podstawie szacunku opartego na pochodzącej od producenta informacji dotyczącej poziomu emisji ze stosowanego sprzętu roboczego, oraz w oparciu o obserwacje specyficznych sposobów wykonywania pracy lub o pomiar.

2. Pomiar

W przypadku wykonywania pomiaru zgodnie z art. 4 ust. 1:

- a) stosowane metody mogą obejmować pobieranie próbek, które muszą być reprezentatywne dla indywidualnego narażenia pracownika na dane wibracje mechaniczne; użyte metody i aparatura muszą być dostosowane do poszczególnych właściwości wibracji mechanicznych, podlegających pomiarowi, i do czynników otoczenia oraz do cech aparatury pomiarowej, zgodnie z normą ISO 5349-2(2001);
- b) w przypadku urządzeń, które wymagają trzymania oburącz, pomiaru dokonuje się w odniesieniu do każdej ręki. Narażenie ustala się w odniesieniu do wyższej wartości; podaje się także informacje dotyczące drugiej ręki.

3. Zakłócenia

Przepis art. 4ust. 4 lit. d) stosuje się w szczególności w przypadku gdy wibracje mechaniczne zakłócają prawidłowe operowanie układem sterowania lub prawidłowy odczyt wskazań aparatury pomiarowej.

4. Pośrednie zagrożenia

Przepis art. 4 ust. 4 lit. d) stosuje się w szczególności w przypadku gdy wibracje mechaniczne zakłócają stabilność konstrukcji lub bezpieczeństwo złączy.

5. Środki ochrony osobistej

Środki osobistej ochrony przed wibracjami przekazywanymi na kończyny górne mogą przyczynić się do realizacji programu środków określonych w art. 5 ust. 2.

B. WIBRACJE PRZEKAZYWANE NA CAŁE CIAŁO

1. Ocena narażenia

Podstawą oceny poziomu narażenia na wibracje jest wyliczenie dziennej wartości narażenia $A(8)$, wyrażonej jako równoważne ciągłe przyspieszenie w okresie ośmiu godzin, obliczone jako najwyższa wartość (rms), lub wartość najwyższej dawki wibracji (VDV) z przyspieszeń ważonych częstotliwością, ustalonej na trzech ortogonalnych osiach ($1,4a_{wX}$, $1,4a_{wY}$, a_{wZ}) dla pracownika w pozycji siedzącej lub stojącej, zgodnie z rozdziałami 5, 6 i 7 załącznika A i załącznika B do normy ISO 2631-1(1997).

Dopuszcza się dokonanie oceny poziomu narażenia na podstawie szacunku opartego na pochodzącej od producenta informacji dotyczącej poziomu emisji ze stosowanego sprzętu roboczego oraz w oparciu o obserwacje konkretnych sposobów wykonywania pracy lub o pomiar.

W przypadku transportu morskiego, Państwa Członkowskie mogą uwzględnić jedynie wibracje o częstotliwości powyżej 1 Hz.

2. Pomiar

W przypadku stosowania pomiaru, zgodnie z art. 4 ust. 1, stosowane metody mogą obejmować pobieranie próbek, które muszą być reprezentatywne dla indywidualnego narażenia pracownika na określone wibracje mechaniczne.

▼ B

Użyte metody muszą być dostosowane do szczególnych właściwości wibracji mechanicznych, podlegających pomiarowi, do czynników otoczenia oraz do cech aparatury pomiarowej.

3. Zakłócenia

Przepis art. 4 ust. 4 lit. d) stosuje się w szczególności w przypadku gdy wibracje mechaniczne zakłócają prawidłowe operowanie układem sterowania lub prawidłowy odczyt wskazań aparatury pomiarowej.

4. Pośrednie zagrożenia

Przepis art. 4 ust. 4 lit. d) stosuje się w szczególności w przypadku gdy wibracje mechaniczne zakłócają stabilność konstrukcji lub bezpieczeństwo złączy.

5. Przedłużenie czasu narażenia

Przepis art. 4 ust. 4 lit. g) stosuje się w szczególności w przypadku gdy ze względu na charakter działalności pracownik korzysta z nadzorowanych przez pracodawcę obiektów wypoczynkowych; narażenie na wibracje przekazywane na całe ciało w takich obiektach musi być ograniczone do poziomu zgodnego z ich przeznaczeniem i warunkami używania, z wyjątkiem przypadków „siły wyższej”.